

Komentár k štvrtročným finančným účtom za 1. štvrtrok 2014

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné inštitucionálne sektory a subsektory:

Nefinančné korporácie	S.11
Finančné korporácie	S.12
Centrálna banka	S.121
Ostatné peňažné finančné inštitúcie	S.122 (komerčné banky a podielové fondy peňažného trhu)
Ostatní finanční sprostredkovatelia	S.123 (ostatné podielové fondy, lízing, faktoring a splátkový predaj)
Finančné pomocné inštitúcie	S.124 (DSS, DDS, OCP, BCP, CD, SPF) ¹
Poisťovacie korporácie a penzijné fondy	S.125
Verejná správa	S.13
Ústredná štátna správa	S.1311
Regionálna štátna správa	S.1312
Územná samospráva	S.1313
Fondy sociálneho zabezpečenia	S.1314
Domácnosti	S.14
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam (NISD)	S.15
Zahraníčia (nerezidenti)	S.2
Európska únia (EÚ)	S.21
Členské krajiny EÚ	S.211
Členské krajiny európskej menovej únie (EMÚ) a inštitúcie EÚ	S.212
Zvyšok sveta a medzinárodné organizácie	S.22

Systém ESA95 rozlišuje nasledovné finančné nástroje:

Menové zlato a zvláštne práva čerpania	F.1 ²
Menové zlato	F.11
Zvláštne práva čerpania (ZPČ)	F.12
Obeživo a vklady	F.2
Obeživo	F.21
Prevoditeľné vklady	F.22
Ostatné vklady	F.29
Cenné papiere okrem akcií	F.3
Cenné papiere okrem akcií a finančných derivátov	F.33
Krátkodobé	F.331
Dlhodobé	F.332
Finančné deriváty	F.34
Pôžičky	F.4
Krátkodobé	F.41
Dlhodobé	F.42
Akcie a ostatné podiely	F.5
Akcie a ostatné podiely okrem akcií podielových fondov	F.51
Kótované akcie	F.511
Nekótované akcie	F.512
Ostatné podiely	F.513
Akcie podielových fondov	F.52
Poistnotechnické rezervy	F.6
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia a penzijných fondov	F.61
Čistý majetok domácností v rezervách životného poistenia	F.611
Čistý majetok domácností v rezervách penzijných fondov	F.612
Vopred zaplatené poistné a rezervy na nevyrovnané poistné nároky	F.62
Ostatné pohľadávky a záväzky	F.7
Obchodný úver a preddávky	F.71
Ostatné	F.79

¹ DSS – dôchodkové správcovské spoločnosti, DDS – doplnkové dôchodkové spoločnosti, OCP – obchodníci s cennými papiermi (CP), BCP – burza CP, CD – centrálny depozitár, SPF – správcovské spoločnosti podielových fondov

² Kódom F sú označené transakcie

Štvrťročné finančné účty (transakcie) v 1. štvrťroku 2014

Prepojenie medzi štvrťročnými nefinančnými (HDP) a finančnými účtami

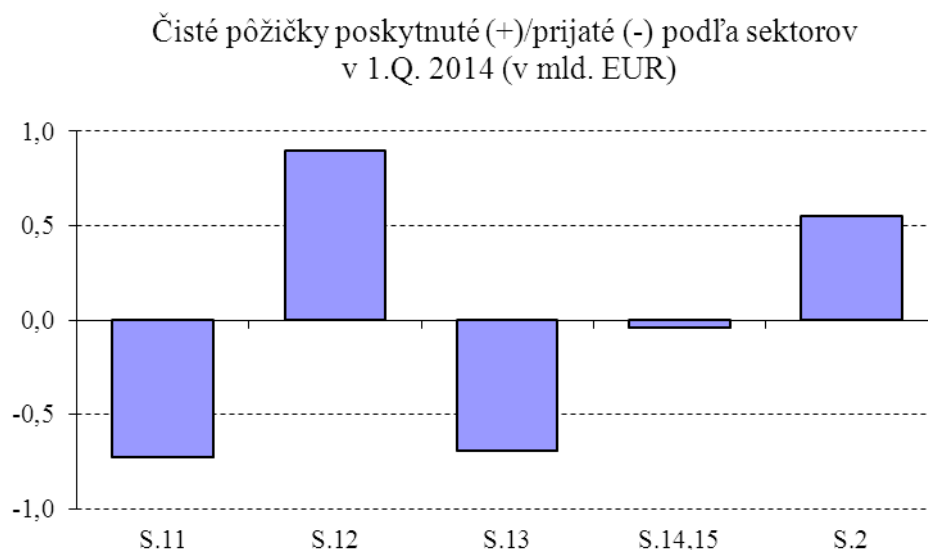
Finančné účty nadväzujú na nefinančné účty bilancujúcou položkou čisté pôžičky poskytnuté/prijaté. To znamená položkou, ktorá vypovedá o vývoji celkovej dlžníckej resp. veriteľskej pozície krajiny voči zahraničiu. Slovenská republika vykazuje dlhodobo dlžnícku pozíciu (predovšetkým z dôvodu prílevu priamych zahraničných investícií), to znamená, že čisté pôžičky poskytnuté/prijaté nám dávajú informáciu a poklese/raste zadlženosti slovenskej ekonomiky.

Výpočet čistých pôžičiek domácej ekonomiky voči zahraničiu vychádza z hrubého národného disponibilného dôchodku, z ktorého sa odraťujú výdavky na konečnú spotrebu domácností a NISD a verejnej správy, výsledkom čoho sú celkové úspory v národnom hospodárstve. Ak sú úspory v danom štvrťroku (upravené o čisté kapitálové transfery) vyššie (nižšie) než tvorba hrubého kapitálu, tak ekonomika poskytla (prijala) pôžičku zahraničiu, a tým si znížila (zvýšila) svoju celkovú dlžnícku pozíciu voči zahraničiu. Uvedená suma čistých pôžičiek poskytnutých/prijatých následne vstupuje do štvrťročných finančných účtov a to, ako s ňou domáca ekonomika disponovala, je analyzované v nasledujúcom texte.

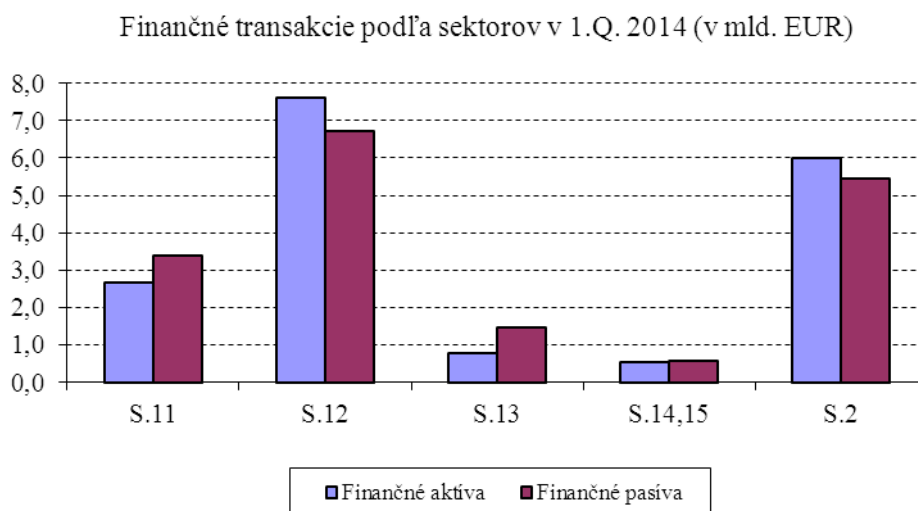
Celkový vývoj

V prvom štvrtroku 2014 došlo k zvýšeniu čistej dlžnickej pozície domácej ekonomiky a tým k zvýšeniu čistej veriteľskej pozície sektora zahraničia³, keď čisté prijaté pôžičky⁴ dosiahli - 0,6 mld. EUR. Tento vývoj bol výsledkom výraznejšieho rastu finančných pasív v porovnaní s rastom finančných aktív. Z pohľadu inštitucionálnych sektorov prispeli najvýraznejšou mierou k uvedenému vývoju finančné transakcie verejnej správy (S.13) a nefinančných inštitúcií (S.11), keď v oboch sektoroch pasíva prevyšujú aktíva o 0,7 mld. EUR. Naopak, najlepší výsledok v 1. štvrtroku 2014 dosiahli finančné inštitúcie (S.12), ktorých veriteľská pozícia sa vplyvom finančných transakcií zvýšila o 0,9 mld. EUR.

Graf č.1

Graf č.2

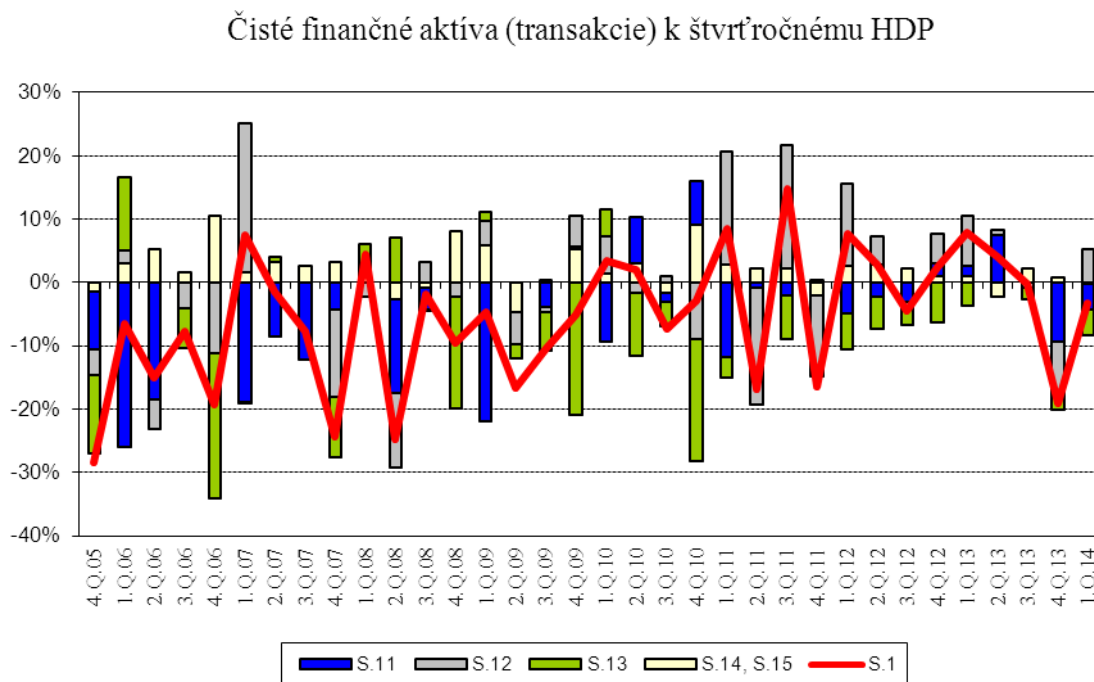

³ Súčet finančných aktív a pasív sektorov domácej ekonomiky (S.1) a zahraničia (S.2) sa musí rovnať 0, to znamená, že ak klesá zadlženosť (resp. rastie veriteľská pozícia) domácej ekonomiky, automaticky dochádza k poklesu veriteľskej pozície (resp. rastu zadlženosti) zahraničia voči domácej ekonomike. To či sa jedná o pohyb v zadlženosti alebo veriteľskej pozícii závisí od celkového objemu čistého majetku, čiže od vývoja stavov pohľadávok a záväzkov

⁴ Čisté prijaté pôžičky reprezentujú záporný rozdiel medzi finančnými aktívami a finančnými pasívami. Ak je rozdiel kladný, hovoríme o čistých poskytnutých pôžičkách

Čisté finančné aktíva domácej ekonomiky zaznamenali v 1. kvartáli 2014 výsledok -0,6 mld. EUR, pričom toto zhoršenie predstavovalo -3,3 % v pomere k štvrtročnému HDP za príslušný kvartál.

Graf č. 3

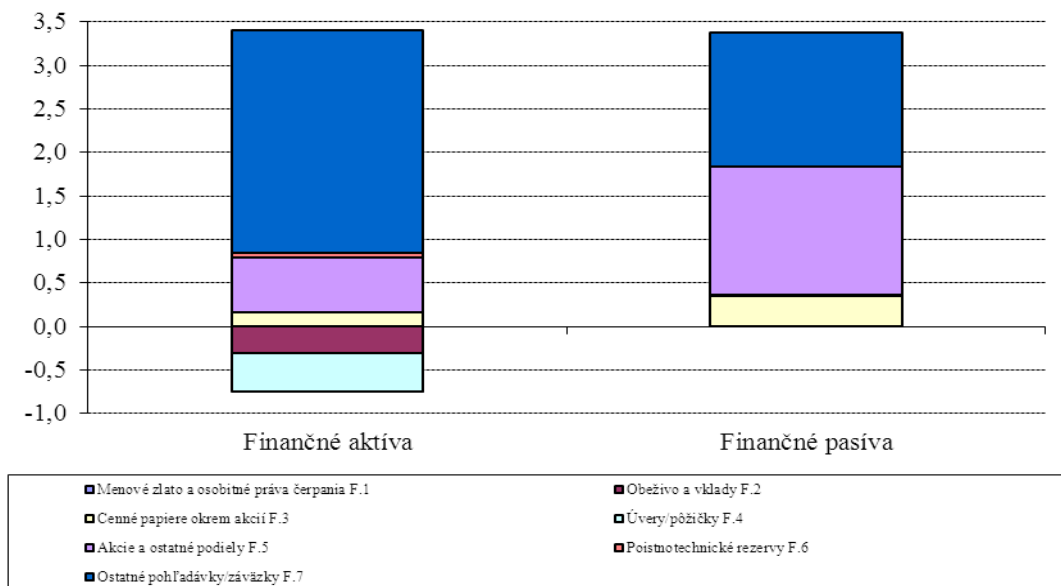
Štvrtročné finančné účty podľa jednotlivých inštitucionálnych sektorov

S.11 Nefinančné inštitúcie

Negatívny vývoj v podobe zvýšenia zadlženosti nefinančných inštitúcií bol spôsobený tým, že ich finančné aktíva vzrástli menej než finančné pasíva.

Graf č. 4

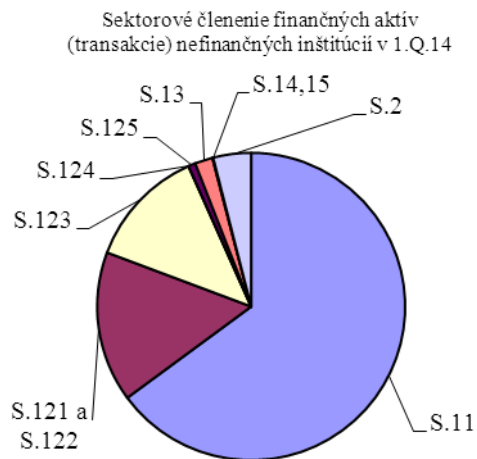
Štruktúra finančných aktív a pasív (transakcie) nefinančných podnikov v 1.Q.14 (v mld. EUR)

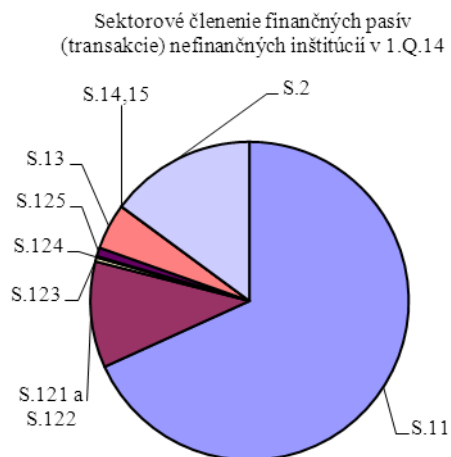
V rámci pasívnych operácií zvýšili nefinančné inštitúcie objem emitovaných akcií v držbe zahraničných subjektov (+0,7 mld. EUR).

Z aktív narástli nefinančným inštitúciám predovšetkým ostatné pohľadávky.

Graf č.5

Graf č.6

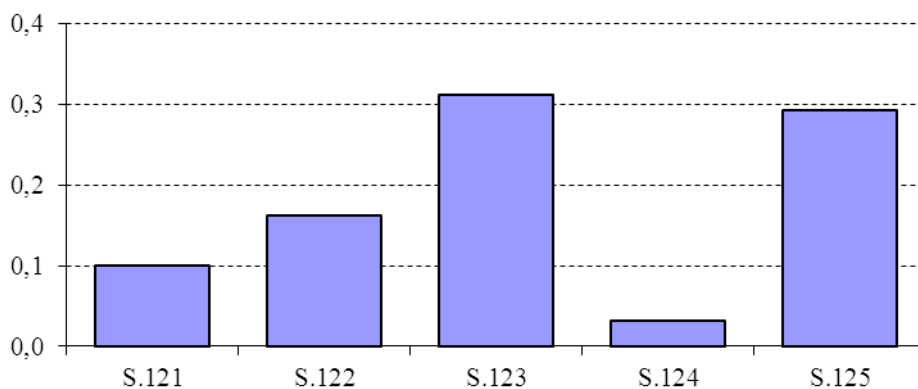

S.12 Finančné inštitúcie

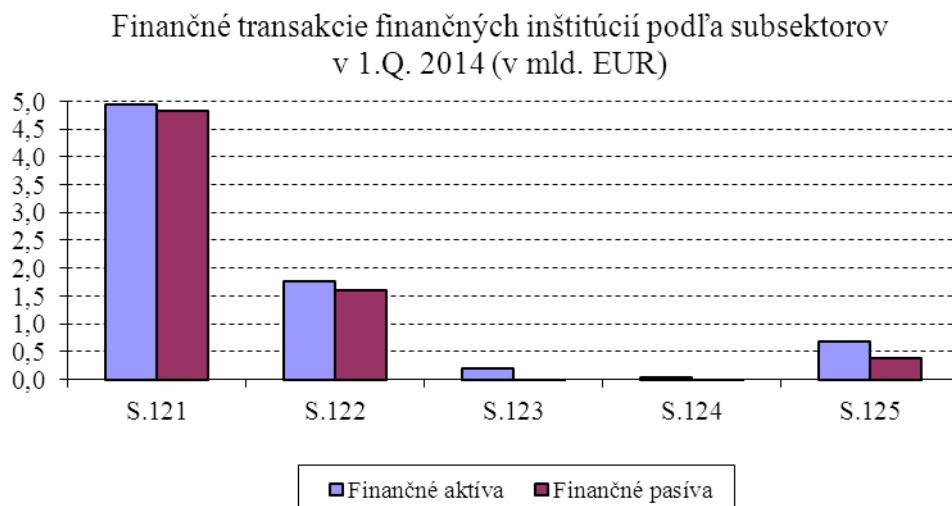
Sektor S.12 - finančné korporácie zaznamenal v 1. štvrtroku 2014 čisté poskytnuté pôžičky, k čomu najviac prispeli transakcie ostatných finančných sprostredkovateľov (S.123) a poisťovacích spoločností a penzijných fondov (S.125).

Graf č.7

Čisté pôžičky poskytnuté (+) /prijaté (-) finančných inštitúcií
v 1.Q. 2014 (v mld. EUR)

Graf č.8

Celkové čisté kladné transakcie centrálnej banky (S.121) boli výsledkom väčšieho rastu aktív v porovnaní s rastom pasív. Najväčší vplyv na celkový výsledok centrálnej banky mali ostatné vklady voči zahraničiu tak na strane aktív ako aj pasív.

Ostatné peňažné finančné inštitúcie (S.122) dosiahli čisté poskytnuté pôžičky (+0,2 mld. EUR), čo bolo výsledkom väčšieho nárastu aktív v porovnaní so zvýšením pasív. O nárast aktív sa najviac pričínal prírastok držby domácich štátnych dlhopisov (+0,7 mld. EUR) a zvýšenie objemu poskytnutých dlhodobých úverov domácnostiam (+0,5 mld. EUR). Na strane pasív banky zvýšili prijaté vklady zo zahraničia (+0,7 mld. EUR) a prijaté vklady od obyvateľstva (+0,1 mld. EUR) a zahraničné subjekty zvýšili svoju držbu nekótovaných akcií bánk (+0,3 mld. EUR).

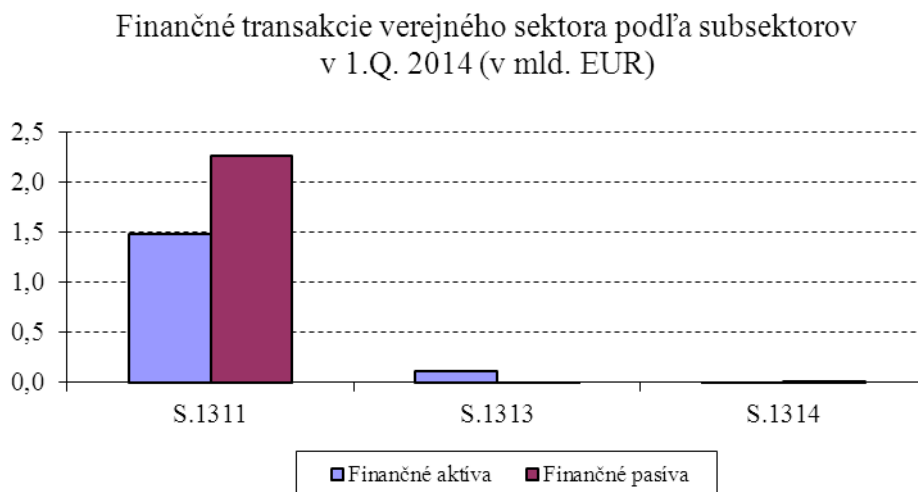
Subjekty subsektora S.123 – Ostatní finanční sprostredkovatelia zaznamenali čisté poskytnuté pôžičky v objeme 0,3 mld. EUR, ako výsledok rastu finančných aktív a poklesu finančných pasív. V rámci aktív najviac vzrástla držba akcií a ostatných podielov zahraničných subjektov (+0,1 mld. EUR). Z pasívnych položiek najviac vzrástli predané podielové listy podielových fondov domácnostiam (+0,2 mld. EUR).

Bilancia subsektora S.125 - Poist'ovne a penzijné fondy sa taktiež zlepšila, keď dynamika rastu aktív bola výrazne rýchlejšia v porovnaní s pasívami. Pozitívnym príspevkom na strane aktív bol nárast držby dlhodobých dlhových cenných papierov zahraničia (+0,2 mld. EUR) a ústrednej štátnej správy (+0,2 mld. EUR). Na strane pasív došlo predovšetkým k zvýšeniu úspor domácností v dôchodkových fondoch o 0,2 mld. EUR.

S.13 Verejná správa

Verejná správa v 1. štvrtroku 2014 zvýšila svoju dlžnícku pozíciu o 0,7 mld. EUR, o čo sa pričínili predovšetkým subsektor S.1311 - ústredná štátna správa (-0,8 mld. EUR). Naopak zlepšenie bilancie zaznamenal subsektor S.1313 – územná samospráva (+0,15 mld. EUR).

Graf č.9

Najväčší vplyv na celkový výsledok hospodárenia ústrednej štátnej správy mal prírastok emitovaných štátnych dlhopisov (+2,2 mld. EUR) a nárast vkladov v domácich bankách (+1,6 mld. EUR).

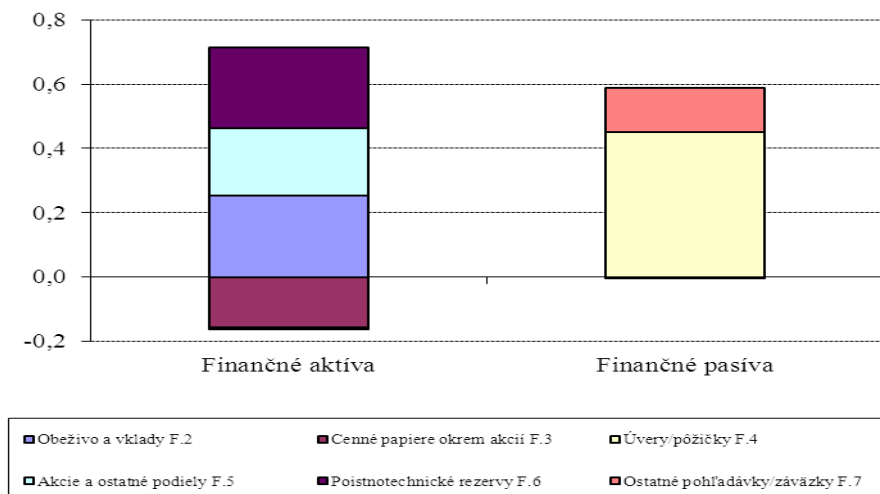
S.14,15 Domácnosti a NISD

Sektor domácností a NISD si v 1.Q.2014 nepatrne zhoršil svoju celkovú veriteľskú pozíciu v dôsledku mierne vyššieho rastu finančných pasív v porovnaní s rastom finančných aktív. Na strane aktív si domácnosti uložili svoje voľné zdroje do bánk (+0,1 mld. EUR) a do dôchodkových fondov (+0,2 mld. EUR). Na strane pasív sa zvýšil domácnostiam objem prijatých úverov od bánk (+0,4 mld. EUR).

Graf č.10

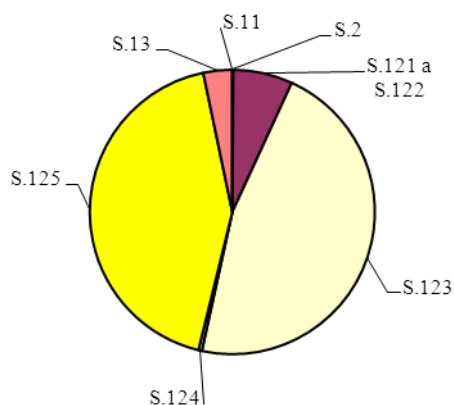

Štruktúra finančných aktív a pasív (transakcie) domácností
a NISD v 1.Q.14 (v mld. EUR)

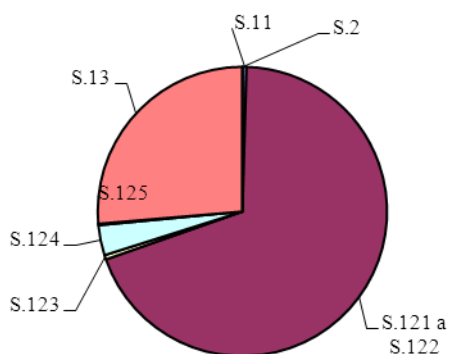
Graf č.11

Sektorové členenie finančných aktív
(transakcie) domácností a NISD v 1.Q.14

Graf č.12

Sektorové členenie finančných pasív
(transakcie) domácností a NISD v 1.Q.14

S.2 Zahraničie

Celkové zvýšenie veriteľskej pozície sektora zahraničia voči domácim sektorom bolo výsledkom vyššieho rastu aktív v porovnaní s rastom pasív.

Najväčší vplyv na výsledok zahraničia mal na aktívach rast vkladov v bankách (+3,2 mld. EUR), zvýšenie držby slovenských štátnych dlhopisov (+1,3 mld. EUR) a držby akcií domácich nefinančných inštitúcií (+0,7 mld. EUR). Na pasívach boli dominantnou položkou vklady od bánk (+5,2 mld. EUR).